

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060405

PROTOKOLL
2023-05-05
2023-05-08
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 33
Mål nr M 5569-23

RÄTTEN

Hovrättsråden Liselotte Rågmark, Mikael Hagelroth och Petra Bergman, referent, samt tekniska rådet Annika Billstein Andersson

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Elin Haubitz Man

PARTER

Klagande (såvitt nu är i fråga)

Talga AB, 559155-0677
Box 16285
103 25 Stockholm

Ombud: Advokat Joel Mårtensson samt biträdande jurister Nils Lundahl och Helles Stoytcheva
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till gruvverksamhet m.m. vid Nunasvaara Södra i Kiruna kommun; nu fråga om interimistiskt förordnande

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, deldom 2023-04-05 i mål nr M 1573-20

Mark- och miljödomstolen har meddelat Talga AB tillstånd enligt miljöbalken till gruvverksamhet m.m. vid Nunasvaara Södra i Kiruna kommun. Mark- och miljödomstolen har dock avslagit Talga AB:s yrkande om att tillståndet ska få tas i anspråk utan hinder av att mark- och miljödomstolens dom inte fått laga kraft (verkställighetsförordnande). Domen har nu överklagats av flera parter, däribland Talga AB.

Talga AB har bland annat yrkat att Mark- och miljööverdomstolen interimistiskt, i avvaktan på domstolens slutliga avgörande, ska förordna att det av mark- och

Dok.Id 1940056

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

miljödomstolen givna tillståndet omedelbart får tas i anspråk. Till stöd för sitt yrkande har Talga AB i huvudsak anfört följande. Mark- och miljödomstolen har bedömt att bolaget framfört starka skäl för ett verkställighetsförordnande. Sett till främst klimatfrågans mycket brådskande karaktär är det angeläget att tillståndet får tas i anspråk och anläggningsarbetena påbörjas. Det finns ett akut behov av att ställa om samhället till en fossilbränslefri ekonomi. En sådan omställning är en förutsättning för att Sverige ska nå uppställda klimatmål. Grafit från Nunasvaara, som är en viktig komponent i batterier, kan bidra väsentligt till utvecklingen av en elektrifierad och fossilbränslefri framtid. Bolaget har dessutom investerat stora summor i den planerade verksamheten. Genom de skyddsåtgärder som beskrivits och planeras för verksamheten bedöms påverkan på motstående intressen bli begränsad. Ett återställande kan ske, dvs. åtgärderna är reversibla. Sammantaget föreligger det skäl för ett interimistiskt verkställighetsförordnande.

Domstolen har ännu inte tagit ställning till frågan om prövningstillstånd i målet. Den nu aktuella prövningen omfattar endast Talga AB:s interimistiska yrkande.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2023-05-09)

Mark- och miljööverdomstolen avslår Talga AB:s yrkande om ett interimistiskt förordnande om att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att mark- och miljödomstolens dom inte fått laga kraft.

Skälen för beslutet

Enligt 22 kap. 28 § första stycket och 23 kap. 7 § miljöbalken får Mark- och miljööverdomstolen, när det finns skäl för det, förordna att ett tillstånd till en verksamhet får tas i anspråk även om mark- och miljödomstolens dom inte har vunnit laga kraft.

Högsta domstolen har i NJA 2012 s. 623 uttalat att ett verkställighetsförordnande av domstol, innebärande att en lagakraftvunnen dom inte behöver avvaktas, ur processuell synvinkel är att se som ett undantag. Det ankommer därför på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan tillståndet får tas i anspråk. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet tas i anspråk omedelbart och de möjligheter som finns att läka sådana skador om beslutet sedan upphävs eller ändras.

Mark- och miljööverdomstolen ifrågasätter inte att grafit är en viktig komponent för elektrifiering av fordon och därmed för en utfasning av fossila bränslen samt att bolaget har investerat stora summor i den planerade verksamheten. Parternas inställningar inför ett slutligt avgörande i målet skiljer sig dock tydligt åt och det går inte att nu förutsäga Mark- och miljööverdomstolens slutliga bedömning. Verksamhetens art och omfattning är sådan att den kan medföra en långtgående påverkan på miljön och andra motstående intressen som inte självklart kan återställas. Domstolen anser därför att Talga AB:s intresse av att nu få ta tillståndet i anspråk utan att det har vunnit laga kraft, inte med tillräcklig marginal väger tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan tillståndet får tas i anspråk. Det interimistiska yrkandet om ett verkställighetsförordnande ska därför avslås.

Beslutet får inte överklagas särskilt.

Elin Haubitz Man
Protokollet uppvisat/